

Antwoord van Gedeputeerde Staten op vragen van

C. van Viegen (PvdD) T. Beeloo (Volt) D. van Woerden (CU)
E. Rozenberg (D66) F.J. Hoogendam (SP) F. Heijnen (VVD)
A. Negash (GL/PvdA) P. de Bes (JA21)
(d.d. 8 april 2024)

Nummer
4076

Onderwerp
Drinkwatervoorziening in gevaar.

Aan de leden van Provinciale Staten

1. *Kent u het bericht 'Vitens: mogelijk geen drinkwateraansluiting bij nieuwe woningen'?*¹

Antwoord
Ja.

2. *Kunt u aangeven waar dit in Zuid-Holland speelt?*

Antwoord
Zoals aangegeven in de beantwoording van vraag 1 van de schriftelijke vragen 4054 (PZH-2024-850662376) is het thema drinkwatertekorten actueel bij de Zuid-Hollandse drinkwaterbedrijven Dunea en Oasen.

3. *Bent u met ons van mening dat drinkwater een basisbehoefte niet alleen voor mensen, maar ook voor dieren?*

Antwoord
De Nederlandse drinkwatervoorziening is in de 19de en 20ste eeuw tot stand gekomen vanuit het doel de volksgezondheid te verbeteren. De basis van de drinkwatervoorziening is om gebruikers van veilig en gezond kraanwater te voorzien.

4. *Wat is de oorzaak van het verwachte leveringstekort: de beschikbaarheid van onvoldoende zoet water of voldoende zuiveringscapaciteit of mogelijk andere oorzaken?*

Antwoord
De drinkwater vraag gaat de komende jaren toenemen door bevolkingsgroei en economische ontwikkeling. Tegelijkertijd neemt de beschikbaarheid van zoet water af door klimaatverandering.

¹ <https://nos.nl/artikel/2515276-vitens-mogelijk-geen-drinkwateraansluiting-bij-nieuwe-woningen>

Er is daarnaast sprake van een toenemende zorg ten aanzien van stoffen in het water, en drinkwaterbedrijven hebben te maken met strengere normen voor de drinkwaterkwaliteit waardoor andere zuiveringstechnieken moeten worden ingezet. Om aan de toenemende vraag te kunnen voldoen werken drinkwaterbedrijven en de provincie aan uitbreiding van de drinkwaterbronnen om ook op de lange termijn voldoende drinkwater te hebben. Hiervoor zijn vergunningen benodigd, waarvoor gebiedsprocessen moeten worden doorlopen.

5. *In hoeverre speelt verzilting een rol bij een dreigend drinkwatertekort?*

Antwoord

In aanvulling op het antwoord op vraag 4 kan verzilting een belemmering vormen voor de drinkwaterwinning. Door verzilting zijn minder zoetwaterbronnen voorhanden om drinkwater van te maken. Drinkwaterbedrijven anticiperen hierop door te investeren in ontziltingstechnieken. Drinkwaterbedrijven onderzoeken daarom ook of brak- of zeewater gebruikt kan worden voor de productie van drinkwater.

6. *Voor welke andere doeleinden wordt drinkwater gebruikt en kunt u indicatief aangeven hoe groot dit gebruik is ten opzichte van het gebruik als drinkwater?*

Antwoord

Het grootste deel van het drinkwater wordt gebruikt voor huishoudelijke doeleinden. De Vewin (vereniging van drinkwaterbedrijven) publiceert op hun website voor welke doeleinden drinkwater binnen het huishouden wordt gebruikt in de [rapportage 'Watergebruik Thuis'](#). In 2020 werd 26% van het drinkwater zakelijk gebruikt, waarvan circa de helft door industrie ([VEMW, op basis van CBS cijfers, 2022](#)).

7. *De provincie verleent de vergunningen om drinkwater te winnen. De Inspectie Leefomgeving en Transport doet een dringend beroep op provincies voor het veilig stellen van de beschikbaarheid van drinkwater. De Inspectie concludeert dat vergunningen voor uitbreiding of vervanging nu vaak niet of verlaat worden afgegeven omdat in de afweging andere belangen concurreren.² Is dit in Zuid-Holland ook het geval en om welke belangen gaat het dan? Kunt u dit nader toelichten?*

Antwoord

Zie de beantwoording van vraag 6 van schriftelijke vragen 4054 (PZH-2024-850662376). Samen met de drinkwaterbedrijven zetten wij ons in om de vergunningen tijdig te kunnen verlenen.

8. *Kunt u een prioritering aangeven wie wel en wie geen drinkwater krijgt bij een drinkwatercrisis?*

Antwoord

Het is zo geregeld dat drinkwaterbedrijven in opdracht van de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) elke vier jaar leveringsplannen opstellen waarin wordt beschreven hoe de levering van drinkwater wordt geregeld in uitzonderlijke situaties. Onder omstandigheden van calamiteit kunnen de bevoegd gezagen op grond van noodbevoegdheden, afhankelijk van de situatie, interveniëren jegens drinkwaterbedrijven en afnemers. Coördinatie verloopt in dit geval tussen de minister van Infrastructuur & Waterstaat (I&W), Inspecteur ILT, burgemeester of voorzitter van de veiligheidsregio en de betrokken drinkwaterbedrijven. Het ministerie van I&W schrijft in de

² <https://www.ilent.nl/actueel/nieuws/2024/01/15/ilt-doet-dringend-beroep-op-provincies-voor-veiligstellen-beschikbaarheid-drinkwater>

Beleidsnota Drinkwater 2021-2026³ dat het Rijk samen met de veiligheidsregio's, de VNG en de vereniging van drinkwaterbedrijven werkt aan een uitvoerbaar en handhaafbaar instrumentarium voor drinkwaterrestricties.

9. *In de verdringingsreeks voor zoet oppervlaktewater zitten nutsvoorzieningen in categorie 4, moet dit niet verschuiven naar categorie 1? Kunt u dit toelichten?*

Antwoord

In de verdringingsreeks voor watertekorten staat drinkwater ingedeeld in categorie 2 (als de leveringszekerheid in het geding komt). De rangorde hiervan is vastgesteld op nationaal niveau.

10. *Is er een verdringingsreeks drinkwater of zou die er volgens u moeten zijn? Zo ja, kunt u een prioritering aangeven?*

Antwoord

Er is momenteel geen verdringingsreeks drinkwater. Zoals in vraag 8 wordt toegelicht werkt het Rijk samen met de veiligheidsregio's, de VNG en de vereniging van drinkwaterbedrijven aan een uitvoerbaar en handhaafbaar instrumentarium voor drinkwaterrestricties.

11. *Is de provincie in gesprek met Vitens en andere drinkwaterbedrijven en de waterschappen over het dreigende drinkwatertekort? Zo ja, wat zijn hiervan de uitkomsten?*

Antwoord

De provincie Zuid-Holland is niet in gesprek met drinkwaterbedrijf Vitens. Provincie Zuid-Holland werkt samen met de Zuid-Hollandse drinkwaterbedrijven (Dunea, Oasen en Evides) en andere provincies aan actieplannen drinkwaterbronnen 2030 om mogelijke doorbraken te realiseren rond potentiële drinkwatertekorten van de drinkwaterbedrijven. Zoals gemeld in de beantwoording van vraag 1 van de schriftelijke vragen 4054 (PZH-2024-850662376) werken zowel drinkwaterbedrijf Dunea als Oasen in samenwerking met de provincie aan het realiseren van nieuwe drinkwaterbronnen voor de periode na 2030.

12. *Indien er in Zuid-Holland een drinkwatertekort dreigt, welke maatregelen gaat u (in samenwerking met de drinkwaterbedrijven en waterschappen) treffen om de basisvoorziening van drinkwater voor nu en in de toekomst veilig te stellen en een drinkwatercrisis te voorkomen?⁴*

Antwoord

Zie het antwoord op vraag 11.

³ [Beleidsnota Drinkwater 2021 – 2026](#)

⁴ <https://www.rtl.nl/nieuws/rtl-z/artikel/5432613/er-mijn-regio-nog-genoeg-drinkwater-crisis-dreigt>

13. *Bent u bereid Provinciale Staten hierover actief te blijven informeren? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

Op verzoek van Provinciale Staten en zoals aangegeven in de beantwoording van vraag 5 van de schriftelijke vragen 4054 (PZH-2024-850662376) wordt op 5 juni 2024 een technische sessie drinkwater georganiseerd om u te informeren over de Zuid-Hollandse drinkwatervoorziening.

14. *Kan GS de situatie schetsen van de status van het drinkwater-netwerk in Zuid-Holland? Hoe groot dreigen de problemen in Zuid-Holland te worden?*

Antwoord

De situatie rond potentiële drinkwatertekorten in Zuid-Holland zijn gerelateerd aan de zoektocht naar nieuwe drinkwaterbronnen en de (vergunning)procedures die nodig zijn om extra drinkwater te kunnen produceren. Er zijn geen signalen dat het drinkwaternetwerk niet op orde is. Wel kan het zijn dat voor een nieuwe drinkwaterbron leidingen moeten worden aangelegd, dit is onderdeel van het gebiedsproces voor de ontwikkeling van nieuwe drinkwaterbronnen.

15. *Zijn de verschillende instanties voldoende financieel en bestuurlijk uitgerust om deze tekorten aan te pakken? Zo nee, welke rol kan de provincie hierbij spelen?*

Antwoord

De kosten voor het ontwikkelen van nieuwe drinkwaterbronnen worden grotendeels gedragen door de initiatiefnemers; de drinkwaterbedrijven. Het Rijk stelt de vermogenskostenvoet van de drinkwaterbedrijven vast. Deze is vastgesteld op 2,95%. De drinkwaterbedrijven vragen het Rijk om een hogere vermogenskostenvoet, zodat zij voldoende financiële middelen hebben om de komende jaren investeringen in de drinkwatervoorzieningen te kunnen blijven doen.

16. *In hoeverre kan het opvangen van regenwater een rol spelen bij het voorkomen van drinkwatertekorten?*

Antwoord

Waterbesparing, bijvoorbeeld door gebruik van regenwater, kan bijdragen aan het dempen van de drinkwatervraag en mogelijke tekorten. In de [kamerbrief Water en Bodem sturend](#) staat een ambitie voor waterbesparing opgenomen. De doelstelling voor huishoudelijk drinkwatergebruik is 100 liter per persoon per dag in 2035 en een 20% drinkwaterbesparing door zakelijke gebruikers in 2035. Het ministerie van I&W heeft samen met overheden en belangenorganisaties een nationaal plan van aanpak drinkwaterbesparing opgesteld om de komende jaren verschillende besparingsmaatregelen te onderzoeken en realiseren.

17. *Zijn er plannen om drinkwatergebruik te minderen? Bijvoorbeeld door het stimuleren van het gebruik van regenwater?*

Antwoord

Zie het antwoord op vraag 16.

18. *Wat betekent een drinkwatertekort voor toekomstige woningbouw?*

Antwoord

Zie de beantwoording van vraag 8 van de schriftelijke vragen 4054 (PZH-2024-850662376).

Den Haag, 14 mei 2024

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris, voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA drs. J. Smit